

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **X.**, narozený dne X.
bytem X.
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Archangelská 1568/1, 100 00 Praha 10

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2021 č.j. OAM-364/ZA-ZA11-LE27-2021

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 6. 8. 2021 č.j. OAM-364/ZA-ZA11-LE27-2021 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

- I. **Vymezení věci**

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2021 č.j. OAM-364/ZA-ZA11-LE27-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 28. 5. 2021 tak, že žádost se podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítá jako zjevně nedůvodná.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce shrnul údaje, které poskytl k žádosti o mezinárodní ochranu, a namítal, že na Ukrajině probíhá dlouhodobý vnitrostátní ozbrojený konflikt, v případě návratu do vlasti by byl s vysokou pravděpodobností povolán do armády a nasazen do bojových operací, čímž by byl reálně ohrožen na životě. V jeho případě není Ukrajina bezpečnou zemí původu, jeho žádost o mezinárodní ochranu není zjevně nedůvodná, vnitrostátní ozbrojený konflikt totiž nepolevuje na intenzitě, v posledních měsících ještě zesílil, důsledky vojenské konfrontace Ukrajiny s Ruskou federací v Azovském moři, která proběhla v nedávné minulosti, jsou dodnes patrné nárůstem napětí, každý den jsou hlášeny střety a přestřelky včetně mrtvých z řad vojáků i civilistů. Poukázal na to, že informace obsažené ve správním spisu dokládají velmi špatnou situaci na Krymu a celém východě Ukrajiny, incidenty se soustřeďují na hranice mezi územím ovládaným povstalci a vládními jednotkami v Doněcké a Luhanské oblasti, na tomto území se rebelové dopouští válečných zločinů včetně mučení a mimosoudních poprav, po několika letech konfliktu se vytvořilo prostředí nestability, nejistoty a beztrestnosti značně dopadající na civilní obyvatelstvo v rámci celé Ukrajiny, dle některých zdrojů dochází na východě Ukrajiny k otevřené občanské válce s možností přerůst v mezinárodní konflikt, protiteroristická operace ukrajinské vlády na východě země si vyžádala již desetitisíce obětí, na denním pořádku jsou též únosy, vraždy a oběti mezi civilním obyvatelstvem, v dohledné době nelze očekávat změnu k lepšímu, budoucí vývoj celkové situace je nejistý, vycestování do země původu není bezpečné a strach o život a zdraví je namístě. S ohledem na uvedené měl žalobce za to, že splňuje minimálně podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu. Vytkl žalovanému nezjištění skutečného stavu věci a neobstarání si dostatečných podkladů, neudělení mezinárodní ochrany považoval za rozporné se zákonem, za výše uvedených okolností nelze Ukrajinu označit za bezpečnou zemi původu, žalobci měla být udělena doplňková ochrana.
3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Uvedl, že se podrobně zabýval situací žalobce a důkladně posoudil všechny tvrzené skutečnosti, žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany téměř dva roky po posledním příjezdu do České republiky, a to za situace, kdy bylo rozhodnuto o jeho vyhoštění, které nerespektoval a v České republice nadále pobýval i pracoval; řízení o udělení mezinárodní ochrany přitom nenahrazuje instituty obecného cizineckého práva. Poukázal na to, že shromáždil dostatek informací o situaci na Ukrajině a žalobci umožnil

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

vyjádřit se k podkladům, existenci ozbrojeného konfliktu na východě země nepochybně, incidenty se však soustředí k tzv. linii dotyku, tvrzení o zasažení celé Ukrajiny nejsou namístě, incident v Azovském moři z listopadu 2018 rozhodně nevedl k eskalaci v posledních měsících, vše naopak svědčí o uklidnění situace. Uvedl, že Ukrajina byla z převážné části zařazena na seznam bezpečných zemí původu, žalobci v souvislosti s konfliktem ohrožení nehrozí, ve vlasti naposledy pobýval na západě země značně vzdáleném od oblasti bojů, branná povinnost je legitimní občanskou povinností a ani případný postih za její nevykonání nemůže představovat pronásledování ani vážnou újmu, žalobcův azylový příběh je minimálně značně nadsazený a jeho obavy nedůvodné. Žalobce neunesl břemeno důkazní ohledně toho, že Ukrajinu nelze ve vztahu k jeho osobě považovat za bezpečnou. Žalovaný dále konstatoval, že v případě posouzení žádosti jako zjevně nedůvodné se již nezkoumá naplnění důvodů pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, navrhl žalobu zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 28. 5. 2021 žádost o mezinárodní ochranu. Ke své žádosti uvedl, že na území České republiky naposledy přicestoval dne 14. 9. 2019 na základě biometrického pasu, ve vlasti žil v X., o mezinárodní ochranu žádal, protože má strach o život, bojí se nuceného odchodu do války, jiné důvody nemá.
6. Při pohovoru dne 8. 6. 2021 žalobce uvedl, že vojenská správa přijde k němu domů a povolá jej do války, oficiální předvolání sice nepřevzal, základní vojenskou přípravu neabsolvoval, má ale potvrzení, že má v případě války nastoupit. Žalobce válčit nechce, někteří lidé jít válčit museli. Sdělil, že konkrétní příčinou jeho odchodu z vlasti byla práce, ve vlasti žádné potíže neměl, o mezinárodní ochranu nepožádal dříve, jelikož o této možnosti nevěděl, v X. pracoval neoficiálně na stavbách, dvakrát týdně chodil na brigády, v září 2020 mu bylo uloženo vyhoštění, další vyhoštění dostal od soudu, měl vycestovat do 31. 5. 2021.
7. Součástí správního spisu jsou dále tři materiály týkající se politické a bezpečnostní situace na Ukrajině (č.l. 19 – 28), jejichž výčet je uveden v napadeném rozhodnutí (včetně zprávy OAMP, Ukrajina, Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020 a Informace OAMP, Ukrajina, Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 25. 4. 2020).
8. Žalobce se vyjádřil k podkladům rozhodnutí, kde uplatnil obdobné námitky jako v žalobě, především tvrdil, že na Ukrajině probíhá válečný konflikt, jehož důsledky značně dopadají na veškeré obyvatelstvo země.
9. Dne 6. 8. 2021 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť Ukrajina je bezpečnou zemí původu a žalobce neprokázal, že by tomu v jeho případě bylo jinak. Shledal, že bezpečnostní incidenty v zemi původu se soustřeďují k tzv. linii dotyku v Doněcké a Luhanské oblasti, zhoršená situace se netýká X., kde žalobce žil, ozbrojený konflikt není takového charakteru, aby zasahoval celou zemi, o čemž svědčí i judikatura Nejvyššího

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

správního soudu, X. je značně vzdálena od oblasti bojů a žalobce by návratem do vlasti nebyl konfliktem ohrožen. Žalovaný dále odkázal na ust. § 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., na tomto základě a s přihlédnutím k výpovědi žalobce považoval Ukrajinu za bezpečnou zemi původu dle zákona o azylu. Uvedl, že branná povinnost je legitimní občanskou povinností, vyhýbání se jejímu nástupu, byť by bylo trestné, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, podmínky výkonu vojenské služby na Ukrajině jsou zcela standardní, žalobce přitom k výkonu vojenské služby nebyl oficiálně předvolán, v zemi v současnosti neprobíhá mobilizace a do oblasti bojů na východě země jsou již nasazováni výhradně profesionální vojáci a dobrovolníci, horní hranice odvodního věku je 27 let, tvrzení o nasazení civilistů do bojů na východě země je nevěrohodné a v rozporu s realitou, obava žalobce z nasazení do bojů není odůvodněná. Žalobcův azylový příběh považoval za nadsazený a jeho obavy za nedůvodné, přihlédl k tomu, že žalobce přicestoval do České republiky téměř dva roky před podáním žádosti o mezinárodní ochranu, žádost podal až poté, co byl vyhoštěn, na území České republiky pobýval i pracoval bez příslušných oprávnění, azylová žádost tak byla podána ve snaze vyhnout se důsledkům vyhoštění, řízení o udělení mezinárodní ochrany však nemůže nahrazovat instituty obecného cizineckého práva. Uzavřel, že žalobce neprokázal, že by pro něj Ukrajina nebyla bezpečnou zemí, žalobce může v případě potíží využít vnitrostátní ochrany.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
12. Podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu *jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.*
13. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu *se pro účely zákona o azylu považuje za bezpečnou zemi původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

14. Na základě ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu vydal žalovaný vyhlášku č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v níž upravil seznam zemí, které ČR považuje za bezpečné země původu. Mezi těmito zeměmi je od 23. 3. 2019 i Ukrajina s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti.
15. K žalobním bodům soud uvádí, že napadené rozhodnutí by ke dni jeho vydání obstálo. Žalovaný ohledně statusu Ukrajiny jako bezpečné země původu řádně odkázal na příslušnou právní úpravu a opatřil si zprávu, která se adresně zabývala kritérii pro označení země původu za bezpečnou, tvrzení žalobce odpovídajícím způsobem vyhodnotil, zjistil skutečný stav věci a přezkoumatelně a dostatečně odůvodnil svůj závěr, dle kterého žalobce neprokázal, že by pro něj Ukrajina nebyla bezpečnou zemí původu. Ze správního spisu vyplývá, že X. leží na západě země, který byl od oblasti bojů velmi vzdálený, přičemž do oblasti bojů na východě země byli povoláváni jen profesionální vojáci a dobrovolníci, v zemi neprobíhaly mobilizace a maximální odvodní věk byl stanoven na 27 let, pro ukrajinské občany byla též umožněna alternativní, civilní vojenská služba. Z toho žalovaný správně dovodil, že nebylo reálné, aby byl žalobce nasazen do oblasti bojů na východě země, branná povinnost navíc představuje legitimní požadavek státu a ani případný trest za její odepření nemůže být sám o sobě pronásledováním ani vážnou újmu (k branné povinnosti na Ukrajině ve vztahu k důvodům pro udělení mezinárodní ochrany srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2021 č.j. 5 Azs 226/2020 – 29, bod 16, jakož i další judikaturu, na niž uvedené usnesení odkazuje). Soud dále shledal, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí (6. 8. 2021) nebyly zprávy o zemi původu nijak zastaralé, zpráva Ukrajina – Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze srpna 2020 i Informace OAMP ze dne 25. 4. 2020, které si žalovaný opatřil, obsahují dostatečně aktuální a relevantní údaje, žalovaný pak na jejich základě řádně zjistil skutkový stav věci. Žalobce nijak neprokázal, že by pro něj Ukrajina nebyla bezpečnou zemí původu, přitom jej tížilo výrazněji důkazní břemeno než jiné žadatele o mezinárodní ochranu, kteří z bezpečné země původu nepocházejí. Již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, č. 1749/2009 Sb. Nejvyšší správní soud vyslovil: *„Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu – dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“* K tomu dále viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č.j. 10 Azs 232/2020-32 a na to navazující judikatura. Z toho plyne, že dle stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí by podaná žaloba nebyla úspěšná.
16. S ohledem na nutnost ex nunc posouzení však soud shledal žalobu důvodnou:
17. Z judikatury správních soudů jednoznačně plyne, že jedním z důvodů k prolomení zásady koncentrace řízení je aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Podle něj členské státy EU musí zajistit, aby měl žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany k dispozici

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

účinný opravný prostředek, jehož podstatou je alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci, které je úplné a ex nunc (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu). Podle čl. 52 odst. 1 procedurální směrnice se povinnost zajistit účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 46 odst. 3 této směrnice vztahuje na žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané po 20. 7. 2015. S ohledem na včasné neprovedení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice do vnitrostátního právního řádu má toto ustanovení přímý účinek, jedná-li se o žádost o mezinárodní ochranu podanou po rozhodném datu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35). Právě krajský soud je v tomto případě soudem, který má povinnost zajistit úplné a ex nunc posouzení opravného prostředku podaného proti rozhodnutí žalovaného.

18. V rámci soudního řízení lze při aplikaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice uplatňovat pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany buď nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem, anebo k jejich neuvedení měl ospravedlnitelný důvod (nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16).
19. V tomto případě není pochyb o tom, že současný válečný konflikt na Ukrajině představuje novou skutečnost, kterou žalobce nemohl uplatnit ve správním řízení (byť o konfliktu na Ukrajině hovořil, nemohl zachytit situaci po dni 24. 2. 2022). Přestože žalobce na tuto skutečnost nepoukázal ani později (a tedy ani v žalobě), soud k ní musel přihlédnout z vlastní iniciativy, bez ohledu na dispoziční zásadu, která se ve správním soudnictví obvykle uplatní. Byť z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice neplyne požadavek, aby soudy ve správním soudnictví z vlastní iniciativy aktivně dohledávaly případné nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud již připustil, že mohou nastat určité zcela specifické situace, za nichž soudy ve správním soudnictví budou muset přihlédnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu. Za takovou specifickou situaci Nejvyšší správní soud označil například vypuknutí válečného konfliktu na území celé země původu žadatele o mezinárodní ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27, bod 22 in fine). Soud shledal, že současná situace na Ukrajině představuje právě takovou situaci, kterou musí při rozhodování v dané věci zohlednit.
20. Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 -46: *„je třeba pod úhlem mezinárodněprávní zásady ‚non-refoulement‘ vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila.“* V projednávané věci je konkrétně třeba zohlednit, že v zemi původu žalobce došlo po vydání rozhodnutí k významné změně poměrů, kdy v zemi probíhá válečný konflikt, přičemž tato skutečnost je nesporná a obecně známá. Za aktuální situace na Ukrajině by mohl být návrat žalobce na Ukrajinu v rozporu se zásadou non-refoulement.
21. Aktuální situace na Ukrajině znemožňuje její označení za bezpečnou zemi původu, když na velké části území Ukrajiny po invazi Ruské federace vypukl dne 24. 2. 2022 mezinárodní ozbrojený konflikt. Jednou z podmínek pro označení státu za bezpečnou

zemi původu je, že na jeho území nedochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu [srov. § 2 odst. 1 písm. k) bod 1 a přílohu I procedurální směrnice]. Tuto podmínku již Ukrajina s ohledem na aktuálně probíhající mezinárodní ozbrojený konflikt nesplňuje, Ukrajinu tak v současné době není možné považovat za bezpečnou zemi původu. Zároveň má soud za to, že konflikt na Ukrajině představuje skutečnost obecně známou, kterou není třeba dokazovat při jednání.

22. Za této situace napadené rozhodnutí neobstojí a musí být zrušeno, přičemž skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje rozsáhlé doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s.r.s.].
23. K tomu soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 36/2022-31, ze dne 24. 3. 2022, v němž uvedl: „*Při soudním přezkumu se přitom soud k námitce neaplikovatelnosti § 16 odst. 2 zákona o azylu zabývá kromě existence vyvratitelné domněnky, že pro daného žadatele země původu není bezpečná, také tím, zda daná země splňuje jednotlivá kritéria bezpečnosti, jak je vymezuje Příloha I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Zkoumá také, zda informace o zemi původu založené ve správním spisu dokládají, že tato země skutečně splňuje kritéria bezpečnosti. Dle všeobecně známých informací o změně bezpečnostní situace na Ukrajině je zřejmé, že v zemi dochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, a celé území Ukrajiny proto nadále nesplňuje jedno z kritérií bezpečnosti. Informace o zemi původu založené ve spise a pocházející z dubna a srpna 2020 z logiky věci (neboť napadené rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány před počátkem války, která zasáhla celé ukrajinské území) nemohou dokládat, že Ukrajina tato kritéria splňuje. Nemůže proto obstát teze, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu (k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-31). Nic na tom nemění ani skutečnost, že její území se s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů nachází na seznamu bezpečných zemí původu stanovených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Je na žalovaném, aby vyhlášku novelizoval. Ostatně čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ukládá členským státům zajistit pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné (a § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví, že žalovaný je povinen přezkoumat seznamy zemí stanovené vyhláškou nejméně jedenkrát v kalendářním roce). S ohledem na změnu bezpečnostní situace, která je všeobecně známou skutečností, a ke které soud přihlédl, přestože nastala až po vydání rozsudku krajského soudu, neboť stěžovatelčin nucený návrat do země původu by mohl být v rozporu se zásadou non-refoulement, bude nyní povinností žalovaného, aby se žádostí stěžovatelky meritorně zabýval. Není tedy nadále na místě, aby postupoval podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť Ukrajinu již nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Nejvyšší správní soud nepředjímá, jak žalovaný žádost meritorně posoudí, přestože existence důvodných obav z hrozby vážné újmy v podobě vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu odůvodňuje (při splnění dalších podmínek) udělení doplňkové ochrany podle § 14a ve spojení s § 14a odst. 2 zákona o azylu.“*
24. V novém řízení tak žalovaný nebude mít možnost žádost žalobce zamítnout pro její zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, žalovaný bude povinen žádost žalobce meritorně posoudit ve vztahu ke všem případným formám mezinárodní ochrany. Žalovaný v dalším řízení zejména posoudí, zda s ohledem na aktuální situaci v zemi původu může mít žalobce odůvodněný strach z pronásledování, případně zda mu hrozí

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

skutečné nebezpečí vážné újmy, a to zejména z důvodu vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu v případě návratu do místa pobytu žalobce (tj. X.). Žalovaný se zaměří na postavení žalobce, a to zda je možné jej podřadit pod pojem „civilista“ (zde lze vycházet z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, sp. zn. 5 Azs 28/2008). Shledá-li žalovaný, že žalobci v X. hrozí pronásledování či vážná újma, posoudí, a to zejména v souladu s rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2011, č. j. 6 Azs 22/2011-108, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74 a ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, možnost využití alternativy vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny. Na žalovaném též bude, aby se na aktuálním skutkovém podkladě zabýval výkonem vojenské služby na Ukrajině ve vztahu k obavám žalobce.

25. S ohledem na výše uvedené soud zrušil napadené rozhodnutí bez nařízení jednání podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaného v dalším řízení zavazuje (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
26. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč, tedy celkem 6 200 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) a náhradu hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 6 800 Kč a 21% DPH ve výši 1 428 Kč, tedy celkem 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 22. září 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Mgr. Kateřina Peroutková, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.